

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

МОВА ТА ЕМОЦІЇ

підготовки першого (бакалаврського) рівня

спеціальності 014 Середня освіта

предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)

спеціалізація 014.021 Англійська мова та зарубіжна література)

освітньо-професійної програми

Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література

Луцьк – 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Мова та емоції» першого бакалаврського рівня галузі знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА, спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА), за освітньо-професійною програмою СЕРЕДНЯ ОСВІТА. АНГЛІЙСЬКА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА.

Розробник: Крисанова Т. А., доктор філологічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Гордієнко Ю. А.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні
кафедри практики англійської мови
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

Еліна КОЛЯДА

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Англійська мова і література) Бакалавр	вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 16 год. Консультації 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 110 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Англійська, українська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Англійська мова і література) Бакалавр	вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 122 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Англійська, українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Крисанова Тетяна Анатоліївна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри практики англійської мови

Контактна інформація	
	krysanova@vnu.edu.ua,
Дні занять	(електронний розклад)
	Очні консультації: у день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Курс "Мова та емоції" спрямований на формування у здобувачів освіти системних знань про особливості вираження емоцій на фонетичному, лексичному, синтаксичному рівнях англійської мови, а також про прагматичні аспекти емоційної комунікації. Емоції є невід'ємною частиною соціального життя, а їх адекватне вираження та розуміння – важливий компонент ефективної міжособистісної взаємодії. У рамках курсу здобувачі освіти ознайомляться з лінгвістичною теорією емоцій, навчатимуться розпізнавати емоційно забарвлене мовлення у текстах і аудіовізуальних матеріалах (фільми, соціальні медіа), а також розвинути практичні навички емоційної комунікації. Особливу увагу приділено вербальним і невербальним засобам вираження емоцій та їхній культурній специфіці.

Пререквізити. Для оволодіння матеріалом курсу здобувачі освіти повинні мати загальні мовознавчі знання, а саме розуміння: відмінностей між мовою та мовленням, поняття комунікативної діяльності та вербальних й невербальних засобів спілкування. Необхідний рівень володіння англійською мовою B2.

Мета і завдання освітнього компонента. Мета курсу – сформувати у здобувачів освіти системні знання про особливості вираження емоцій на фонетичному, лексичному, синтаксичному рівнях англійської мови, а також про прагматичні аспекти емоційної комунікації. Основними завданнями є:

- ознайомити з лінгвістичною теорією емоцій;
- сформувати практичні навички ведення емоційної комунікації;
- охарактеризувати особливості вираження емоцій вербальними і невербальними засобами;
- навчити здобувачів освіти виражати емоції на фонетичному, лексичному і синтаксичному рівнях англійської мови;
- навчити здобувачів освіти розпізнавати емоційно забарвлене мовлення в аудіовізуальних засобах комунікації (кінофільм, соціальні медіа тощо).

Результати навчання (компетентності)

Здобувачі освіти в результаті вивчення вибіркового освітнього компонента здобудуть

Загальні (інтегральні) компетентності:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає

проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо, взаємодіяти з іншими мовцями в різних соціальних ситуаціях, бути толерантними;
- здатність діяти відповідно до етичних норм і принципів, норм суспільної моралі, відповідно до професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до використання інформаційно-цифрових технологій у професійній діяльності;
- здатність постійно навчатися й реалізовувати теоретичні знання практично.

• **Фахові компетентності**

- здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;
- здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;
- здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;
- здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань;
- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;
- усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти

- будуть ознайомлені з мовними характеристиками емоційного мовлення;
- сформують навички емоційного спілкування;
- поглиблять знання про прагматичні особливості англійської комунікації;
- удосконалять уміння ефективно працювати з оригінальними аудіовізуальними текстами;
- поглиблять лінгвокраїнознавчі знання.

У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти будуть уміти:

- застосовувати результати набутих знань щодо емоційного мовлення в подальшій професійній діяльності;
- використовувати профільні знання в галузі лінгвістики та методики викладання англійської мови;
- підготувати власне емоційне висловлення англійською мовою;

- здійснити комунікацію з вираженням емоційного ставлення до висловленого з вживанням різнорівневих мовних засобів;
- аналізувати аудіовізуальні тексти в аспекті їх мовних і немовних характеристик.

Структура освітнього компонента.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Теоретичні основи емоційного мовлення.	22	2	2		16	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 2. Емоційно забарвлена лексика.	21	2	2		15	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 3. Експресивний синтаксис у вираженні емоцій.	22	2	2		16	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 4. Інтенація як засіб передачі емоцій у мовленні.	21	2	2		16	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Невербальні засоби вираження емоцій.	21	2	2		16	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 6. Прагматичні аспекти емоційної комунікації.	21	2	2		16	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 7. Емоційна комунікація в аудіовізуальних текстах.	22	2	4		15	1	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	150	14	16		110	10	70
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова контрольна робота							Т / 30
Усього	150	14	16		110	10	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
-------------------------------	--------	------	---------	------	-----------	-------	----------------

							/ Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Теоретичні основи емоційного мовлення.	21	1	1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 2. Емоційно забарвлена лексика.	23	1	1		17	4	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 3. Експресивний синтаксис у вираженні емоцій.	21	1	1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 4. Інтенація як засіб передачі емоцій у мовленні.	21	1	1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Невербальні засоби вираження емоцій.	20		1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 6. Прагматичні аспекти емоційної комунікації.	20		1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 7. Емоційна комунікація в аудіовізуальних текстах.	24				20	4	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	150	4	6		122	18	70
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова контрольна робота							Т / 30
Усього	150	4	6		122	18	100

6. *Самостійна робота*

Самостійна робота включає опрацювання теоретичних питань відповідно до теми лекційного заняття та підготовку до практичних занять. Ефективність самостійної роботи викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного тестування і відображає в загальній оцінці за тему.

Таблиця 3

Зміст самостійної роботи

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1.	16	17	Емоції у публічному мовленні
Тема 2.	15	17	Емоційна комунікація в соціальних медіа

Тема 3	16	17	Міжкультурні особливості емоційного мовлення
Тема 4.	16	17	Емоції у фразеологізмах англійської мови
Тема 5.	16	17	Метафори емоцій в англійській мові
Тема 6.	16	17	Емоції в тексті та дискурсі
Тема 7.	15	20	Аспекти перекладу емоційно забарвлених текстів.
Разом:	110	122	

IV. Політика оцінювання

З інформацією про засади поточного та підсумкового оцінювання у ВНУ імені Лесі Українки можна ознайомитися на сайті Університету (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі освіти виконують завдання у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, участь в обговоренні на лекційних та семінарських заняттях, підготовка доповідей та презентацій.

Поточним контролем передбачені участь у дискусіях на лекціях, відповіді на семінарських заняттях, виконання самостійних завдань. За участь в дискусії на занятті здобувач освіти може отримати до 5 балів, за виконання самостійної роботи – до 5 балів. Разом за тему здобувач освіти може отримати до 10 балів.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті здобувач освіти представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання здобувача освіти оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Критерії оцінювання знань здобувача освіти на семінарських заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
5	Здобувач освіти має системні, глибокі знання, виявляє творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними

	положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
4	Знання здобувача освіти є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
3	Здобувач освіти демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
2	Здобувач освіти демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1	Здобувач освіти може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Якщо здобувач освіти бажає покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка презентації або захист реферату на одну із тем курсу.

Політика викладача щодо здобувачів освіти.

Здобувач освіти повинен відвідувати всі практичні заняття і брати активну участь у навчальній діяльності, а також виконувати завдання самостійної роботи. Пропущені з поважних причин заняття треба відпрацювати в дні консультацій протягом двох тижнів після виходу на навчання після вимушеної перерви. На заняття здобувач освіти повинен приходити вчасно.

Здобувачі освіти, котрі навчаються за індивідуальним планом навчання, повинні вчасно виконувати завдання відповідно до затвердженого плану і надсилати виконані завдання у групу (Teams) курсу на порталі Microsoft Office 365.

Політика щодо академічної доброчесності
(https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Здобувач освіти самостійно виконує завдання для практичних занять та самостійної роботи, так само завдання підсумкового контролю; надає правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказує джерела чужих думок у випадку їхнього використання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Під час вивчення курсу

можуть бути визнані результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси / тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають навчальній дисципліні або окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані за посиланням (<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022>).

Усі можливі конфліктні ситуації буде вирішено відповідно до Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/File/2021/02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf)

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і проводиться згідно з розкладом навчальних занять. Здобувач освіти може отримати підсумковий бал, виконуючи всі види навчальної діяльності, а саме участь в дискусіях на лекційних та семінарських заняттях, виконанні самостійної роботи, а також написанні контрольної роботи. Здобувач освіти може набрати до 30 балів за написання контрольної роботи. Відсутність здобувача освіти на контрольній роботі оцінюється у “0” балів.

Повторне складання підсумкового модульного контролю для здобувача освіти можливе за умови його відсутності з поважної причини.

Рівень знань здобувача освіти за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Програма підготовки до підсумкового контролю

1. What is the relationship between language and emotions in communication?
2. Explain how language reflects emotional states.
3. Think of five more specific or nuanced synonyms for the emotions *happy*, *sad*, *angry*, *surprised*, and *anxious*? How does the choice of word alter the emotional tone?
4. Explain how metaphors help convey complex emotional experiences? Can you think of common emotional metaphors in everyday language?
5. Identify five words that describe emotions (e.g., *happy*, *sad*, *excited*) in English. Discuss when people use these words in everyday life.

6. What words do people say when they feel happy, sad, etc.? Give examples of interjections used to express emotions.
7. Describe the role of emoji in expressing emotions.
8. Explain the meaning of metaphors used to describe emotions. Compare these metaphors with those in your culture
9. How do verbal and nonverbal cues work together to express emotions? Write a short dialogue where one character expresses anger and another expresses empathy, using both verbal and nonverbal elements to convey their emotions.
10. Take five emotion words (e.g., *happy*, *sad*, *angry*, *surprised*, *interested*) and describe the typical nonverbal cues (facial expressions, body posture, gestures) associated with each emotion. How do these nonverbal cues enhance or clarify the emotion being expressed?
11. Choose a basic sentence like '*I'm fine*' and deliver it in three different emotional tones (e.g., happy, frustrated, anxious). How do the tone of voice and body language change the meaning of the sentence?"
12. Watch a video clip from the film *Up in the air* (2009) (<https://www.youtube.com/watch?v=U38YmMEoJNM&t=3s>). Focus on nonverbal cues (e.g., eye contact, hand gestures) and describe how they express emotions.
13. Explain the correlation between language and emotions.
14. Speak about the linguistic theory of emotions.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

- Борисов О. О. Мовна концептуалізація емоцій (на матеріалі сучасних англomовних лексикографічних джерел). Культура народів Причорномор'я. 2007. № 110, Т. 1. С. 57-59.
- Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : [монографія] Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 320 с.
- Красовська І. В. Лінгвокогнітивні ознаки англійських висловлень на позначення позитивних емоцій. Нова філологія : збірник наукових праць. Запоріжжя : Запорізький націонал. ун-т, 2005. С. 146–154.
- Izard C. Human Emotions. Oxford: Oxford University Press, 2007.
- Kövecses, Z. Metaphor and Emotion: Language, Culture, and Body in Human Feeling. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- Krysanova T. Psycholinguistic and cognitive-semiotic dimensions of constructing fear in horror films: A multimodal perspective. East European Journal of Psycholinguistics. 2023. Vol. 10. No. 1. Pp. 96-115.
- Krysanova, T. & Shevchenko, I. Multisemiotic Patterns of Emotive Meaning-making in Film. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. Visnyk Universitetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Filologichni Nauki. Том 2. Випуск 24. Сторінки 238-248.
- Varenko T. Linguistic means of expressing emotivity in contemporary English young adult fiction (on the example of *Twilight* by Stephenie Meyer). Наукові записки. Серія "Філологічна". Вип.34. 2013. С. 9-13.

Додаткова література

Ділі Дж. Основи семіотики. Львів: Арсенал, 2000.

Крисанова Т. А. Принципи когнітивної прагматики у вивченні дискурсивної актуалізації емоцій. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов». 2013. № 1071. Вип. 5. С. 25–30.

Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля. К, 2008.

Крисанова Т. А., Гережун О.О. Мультиmodalьне смислотворення АГРЕСІЇ в англомовному пісенному наративі: когнітивно-прагматичний підхід. *Cognition, Communication, Discourse*, 2023, (26), 83-108.
<https://doi.org/10.26565/2218-2926-2023-26-05>

Plutchik R. The Emotions : Facts, Theories, and a New Model. New York : Random House, 1962. 228 p.

Verbytska V., Krysanova T. DISTRESS in English media: integrating cognitive-discursive and computational approaches. *Cognition, Communication, Discourse. Series "Philology"*, 2020, №21. С. 73-93